

ULOGA POLICIJE U SPRIJEČAVANJU I SUZBIJANJU PREKRŠAJA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA PREMA ZAKONODAVSTVU CRNE GORE

mr. Dragan Arsović

Pregledni naučni rad

SAŽETAK

Inspiracije za rad: Prekršaji protiv javnog reda i mira su tema koja je u potpunosti zapostavljena kada su u pitanju naučna istraživanja, s tim u vezi autor se u radu bavi problematikom ovog vida kažnjivog ponašanja sa posebnim akcentom na pitanje uloge policije u suprotstavljanju prekršajima protiv javnog reda i mira.

Cilj rada: Rad ima za cilj da ukaže na stvarno stanje prekršaja protiv javnog reda i mira na teritoriji opštine Podgorica, kao i na ulogu policije u sprečavanju i suzbijanju istih.

Metodologija rada: U radu je primijenjena najprije statistička metoda putem koje autor sprovodi istraživanje u MUP Crne Gore, Centru bezbjednosti Podgorica i dokumentujući sve prekršaje iz oblasti Zakona o javnom redu i miru na teritoriji opštine Podgorica za petogodišnji period, odnosno period od 2012. godine do 2016. godine. Zatim je primijenjen metod analize i sinteze.

Ograničenja istraživanja: Istraživanje je ograničeno na evidencije prekršaja protiv javnog reda i mira Centra bezbjednosti Podgorica za period od 2012. godine do 2016. godine.

Rezultati/ generalni zaključak: Na osnovu istraživanja mogu se uvidjeti statistički pokazatelji efikasnosti rada policije, kao i organa pravosuđa kada su u pitanju prekršaji protiv javnog reda i mira na teritoriji Podgorice za petogodišnji period. Zatim odnosa između broja podnesenih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i broja ukupno procesiranih prekršaja ove vrste.

Opravdanost istraživanja: Opravdanost istraživanja se ogleda u potrebi da se ukaže na obim, dinamiku i strukturu prekršaja protiv javnog reda i mira, kao i da se ukaže na moguće mjere kojima bi se unaprijedila policijska djelatnost na polju prevencije.

Ključne riječi: javni red i mir, prekršaji, policija, sprečavanje, suzbijanje.

POLICE ROLE IN PREVENTION AND COMBATING OFFENSE AGAINST PUBLIC PEACE AND ORDER BY LEGISLATION OF MONTENEGRO

ABSTRACT

Reason for writing and research problem(s): Misdemeanor against public peace and order is the theme which is totally ignored when it comes to scientific research, about that in his work the author working on issues of criminal conduct with special emphasis on police role in misdemeanor suppression against public peace and order.

Aims of the paper (scientific and/or social): The work aims to point n real status offenses against public peace and order in the territory of Podgorica, and also the police role in prevention and combating them same.

Methodology/ Design: In the work is first applied the statistical method through which the author implemented research in the Ministry of Interior of Montenegro, Podgorica Center of Security and handles all misdemeanors in the field of the law on public order and peace in the municipality of Podgorica for the five-year period, i.e. the period from 2012 to 2016. Then applied the law of analysis and synthesis.

Research/ Paper limitation: Research is limited on recording misdemeanors against public peace and order Podgorica Center of Security for a period from 2012 to 2016 year.

Results/ General conclusion: The basics research shows statistically indicators effectiveness of policing as well as the authority of the judiciary when it comes to violations of public peace and order in the territory of Podgorica , during which in the five-year period. Then relationship between submitted requests for the launch for misdemeanor proceedings of this kind.

Research/ Paper Validity: Justification of research is reflecting in need to emphasize the scope, dynamics and structure misdemeanors against public peace and order, as well as commands the possible measures to improve the police activity in the field of prevention.

Keywords: public order, offenses, police, prevention and suppression

Uvod

Policija kao državni organ građanima pruža zaštitu njihovih temeljnih ustavnih prava i sloboda i zaštitu drugih ustavom zaštićenih vrijednosti. Zakon o unutrašnjim poslovima Republike Crne Gore donesen je 1994. godine. Članom 1. definisano je da su unutrašnji poslovi čijim se obavljanjem ostvaruju bezbjednost Republike Crne Gore, bezbjednost građana i štite Ustavom utvrđene slobode i prava čovjeka i građanina. Zakonom o policiji iz 2005. godine, utvrđeni su policijski poslovi, policijska ovlaštenja i dužnosti, status policijskih službenika i kontrola rada policije. Novi Zakon o unutrašnjim poslovima donesen 2012. godine, i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim

poslovima, jasno definiše policijske poslove, a u smislu ovog zakona su: 1. Zaštita bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava; 2. Zaštita imovine; 3. Sprečavanje vršenja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja; 4. Pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim organima; 5. Održavanje javnoga reda i mira; 6. Obezbjedivanje javnih okupljanja građana; 7. Obezbjedivanje određenih lica i objekata; 8. Inspekcijski nadzor i kontrola bezbjednosti u saobraćaju; 9. Granična kontrola; 10. Kontrola kretanja i boravka stranaca; 11. Obezbjedivanje uslova za nesmetan rad sudova, državnog tužilaštva i održavanje reda; 12. Obezbjedivanje uslova za izvršenje zadržavanja lica; 13. Drugi poslovi propisani zakonom.

Policijski poslovi zasnivaju se na načelima zakonitosti, profesionalizma, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije i blagovremenosti. Uzevši u obzir postavljene ciljeve rada, u narednom dijelu rada ćemo najprije ukazati na zakonsku regulativu prekršaja protiv javnog reda i mira Republici Crnoj Gori, a zatim ćemo statistički prikazati stanje po pitanju, prijavljenih, procesuiranih i presuđenih prekršaja uopšte i prekršaja protiv javnog reda i mira za period od 2012-2016. godine pred Područnim sudom u Podgorici. Nakon toga, biće data analiza stanja u posmatranom periodu, kao i prijedlozi za unapređenje policijske djelatnosti na polju sprečavanja i suzbijanja prekršaja protiv javnog reda i mira.

Prekršaj protiv javnog reda i mira

Prekršaj je radnja koja predstavlja povredu javnog poretka koja je utvrđena zakonom i za koju je propisana sankcija. Nikom ne može biti izrečena prekršajna sankcija za radnju koja prije nego što je učinjena nije bila zakonom utvrđena kao prekršaj i za koju nije bila propisana sankcija (načelo zakonitosti).

Javni red i mir je usklađeno stanje međusobnih odnosa građana, nastalo njihovim ponašanjem na javnom mjestu i djelovanjem organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja radi obezbjeđenja jednakih uslova za ostvarivanje Ustavom zajamčenih prava i sloboda. Javno mjesto, u smislu ovog zakona, je mjesto na kojem je svakom licu slobodan pristup (ulica, trg, javni put, pristanište, plaža, park, čekaonica, radni prostor, ugostiteljski ili slični objekat, ili je pristup dozvoljen pod određenim uslovima (sportski objekat, bioskopska sala ili pozorišna dvorana, sredstvo javnog saobraćaja, izložbena prostorija i sl.), kao i drugo mjesto kad se koristi za javno okupljanje, sportske ili druge priredbe. Javnim mjestom, u smislu ovog zakona, smatra se i svako drugo mjesto na kojem je izvršen prekršaj čija je posljedica nastupila na javnom mjestu.

Prekršaji kojima se narušava javni red i mir su radnje kojima se na nedozvoljen način remeti mir, rad ili normalan način života građana, stvara nemir, neraspoloženje, uznemirenost ili ometa ostvarivanje njihovih prava i obaveza, vrijeđa moral, ometa rad državnih organa i službenih lica u vršenju ovlašćenja, ugrožava opšta bezbjednost ljudi i imovine, kao i druge radnje utvrđene ovim zakonom. Prekršaji kojima se narušava javni red i mir, su i radnje učinjene posredstvom elektronskih komunikacija.

Zakon o javnom redu i miru (leks specijalis), sadrži trideset tri prekršaja: 1. Nepristojno ili bezobzirno ponašanje (čl. 5.); 2. Uznemiravanje građana ili ugrožavanje njihove be-

zbjednosti (čl. 6.); 3. Vrijeđanje i drsko ponašanje (čl. 7.); 4. Prijetnja (čl. 8.); 5. Prodaja organa ili ljudskog tkiva (čl. 9.); 6. Fizički napad (čl. 10.); 7. Ometanje ili omalovažavanje službenog lica (čl. 11.); 8. Nepostupanje po naređenju (čl. 12.); 9. Pucanje (čl. 13.); 10. Obmanjivanje (čl. 14.); 11. Distribucija štampanog ili drugog materijala (čl. 15.); 12. Paljenje predmeta ili materije od strane pravnog lica (čl. 16.); 13. Pravno lice koje ometa drugog u korišćenju javnih česama, izvora, i dr. javnih objekata (čl. 17.); 14. Pisanje grafita na zgradama, spomenicima i drugim objektima (čl. 18.); 15. Vrijeđanje drugog po osnovu nacionalne, rasne ili vjerske pripadnosti.....111 drugog ličnog svojstva..(čl. 19.); 16. Pravno lice koje proizvede ili stavi u promet.....znak, crtež ili predmet, kojim vrijeđa drugog po osnovu nacionalne, rasne ili vjerske pripadnosti... (čl. 20.); 17. Pravno lice ili preduzetnik koji ne istakne zastavu ili grb... (čl. 21.); 18. Ko uništi, neovlašćeno skine ili na drugi način učini nepodobnim za upotrebu zastavu, grb ili drugi simbol Crne Gore ili neke druge države.... (čl. 22.); 19. Pravno lice i preduzetnik koji na javnom mjestu bez odobrenja ili poziva istaknu ili upotrijebe zastavu, grb, ili drugi simbol druge države... (čl. 23.); 20. Skrnavljenje spomenika (čl. 24.); 21. Omogućavanje korišćenja alkoholnog pića licu koje nije navršilo 18 godina... (čl. 25.); 22. Uživanje droge ..(čl. 26.); 23. Prostitucija na javnom mjestu... (čl. 27.); 24. Odgovornost pravnog lica za iznajmljivanje ili ustupanje prostorija za vršenje prostitucije... (čl. 28.); 25. Kockanje... (čl. 29.); 26. Prosjačenje (čl. 30.); 27. Organizovanje prosjačenja (čl. 31.); 28. Preprodaja ulaznica (čl. 32.); 29. Držanje opasnih životinja bez nadzora ili zaštitnih sredstava... (čl.33.); 30. Neovlašćeno prikupljanje dobrovoljnih priloga (čl.34.); 31. Vraćanje, proricanje sudbine (čl. 35.); 32. Odgovornost za neobavješćavanje da je u ugostiteljskom objektu narušen javni red i mir (čl. 36.); 33. Odgovornost roditelja, usvojioca, hranitelja ili staratelja koji navodi ili uz upotrebu prinude podstiče dijete na vršenje prekršaja...(čl. 37.).

Dokumentovanje i procesuiranje prekršaja prema nadležnom sudu

Za procesuiranje prekršaja prema nadležnom sudu, potrebno je da je od strane oštećenog podnesena prijava Ministarstvu unutrašnjih poslova i da je poznat izvršilac, odnosno da se zna njegov identitet, ili od strane građana, kada je prekršajnom radnjom izazvao uznemirenost ili negodovanje građana, ili je od strane policijskih službenika zatečen u vršenju prekršaju, te na osnovu policijske Službene zabilješke se može procesuirati. Prekršajni postupak se može pokrenuti i protiv pravnog lica, odgovornog lica u pravnom licu i preduzetnika.

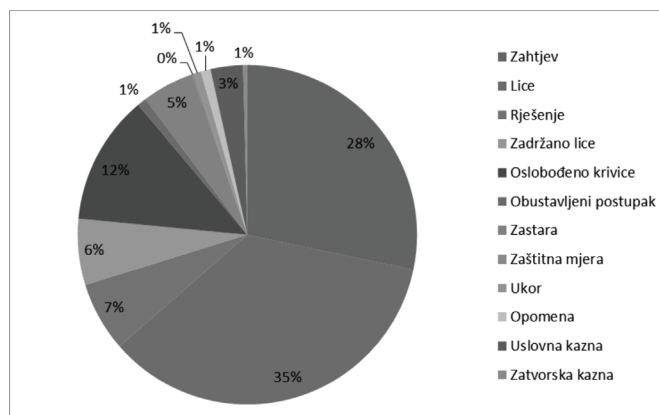
Pravno i odgovorno lice su posebni subjekti odgovornosti, za koje Zakon o prekršajima predviđa posebne kazne, različite od kazni predviđenih za fizička lica. Pravno lice je odgovorno za prekršaj ako je do izvršenja prekršaja došlo radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora od organa upravljanja ili odgovornog lica ili radnjom drugog lica ovlašćenog da postupa u ime pravnog lica.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka je optužba protiv izvršioca prekršaja zbog izvršenog djela. Odredbom člana 111. Zakona o prekršajima, regulisano je ko i u kom roku može podnijeti Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka i postupak po njemu.

Zahtjev se podnosi u roku od 60 dana od kada je podnosilac saznao za prekršaj i njegovog izvršioca. Nije rijedak slučaj da se ovaj rok izjednačava s rokom od dva mjeseca, što ni u kom slučaju nije isto. U slučaju kada je prijava podnesena od strane građanina ili pravnog lica kao dan saznanja za prekršaj i izvršioca uzima se dan prijema prijave na arhivi organa nadležnog za gonjenje izvršioca. Zahtjev se podnosi u onoliko primjeraka koliko ima okrivljenih i jedan primjerak za sud. Najvažniji dijelovi zahtjeva su podaci o okrivljenom i činjenični opis prekršaja. Dovoljno je da je adresa u zahtjevu nepotpuna ili netačna da izvršilac izbjegne prekršajne sankcije. Podaci o radnom mjestu okrivljenog su neophodni: 1. Radi uručjenja poziva i rješenja ako se adresa stana pokaže kao nepotpuna ili netačna, ili ako okrivljeni promijeni adresu u toku postupka, i 2. Radi sprovođenja prinudnog izvršenja rješenja o prekršaju.

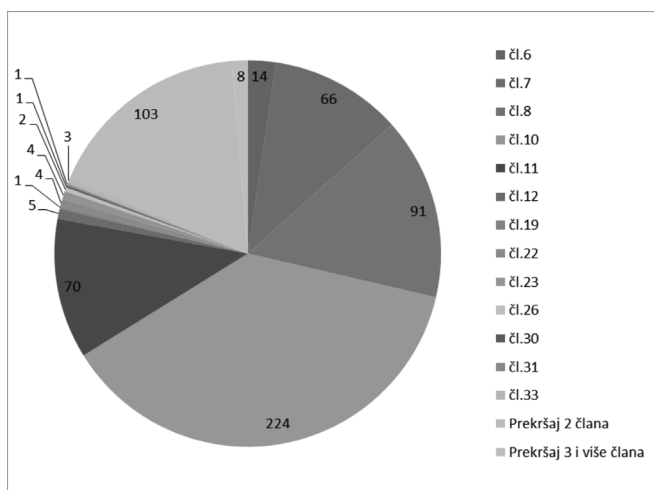
Da bi se mogao sastaviti pravilan i potpun činjenični opis moraju se u potpunosti poznavati zakonski elementi određenog prekršaja. Činjenični opis u zahtjevu treba da bude potpuna konkretizacija pravnog opisa istog prekršaja predstavlja, u stvari prijedlog izreke prvostepenog rješenja. Zato preporučavanje zakonskog propisa ili slične uopšte fraze kao što su: fizički napao oštećenog, nepristojno ili bezobzirno ponaša, izazvao osjećanje ugroženosti kod drugog, ne predstavlja činjenični opis, već se u najboljem slučaju radi o pravnom opisu, koji ne može zamijeniti činjenice. Njih treba navesti tako da iz činjeničnog opisa logično proizađe pravni opis određenog djela. Kada se okrivljenom stavljaju na teret dva ili više prekršaja, činjenični opisi se moraju odvojiti jedan od drugog, da bi bilo jasno koja sve djela predmet zahtjeva, odnosno koje činjenice čine jedan a koje drugi prekršaj. Jednim zahtjevom se obuhvataju svi saizvršioци i ostali učesnici istog djela (objektivni koneksitet), kao i svi prekršaji istog lica (subjektivni koneksitet).

Statistički prikaz podnesenih Zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka za prekršaja iz oblasti Zakona o javnom redu i miru Crne Gore za period 2012. — 2016. godine

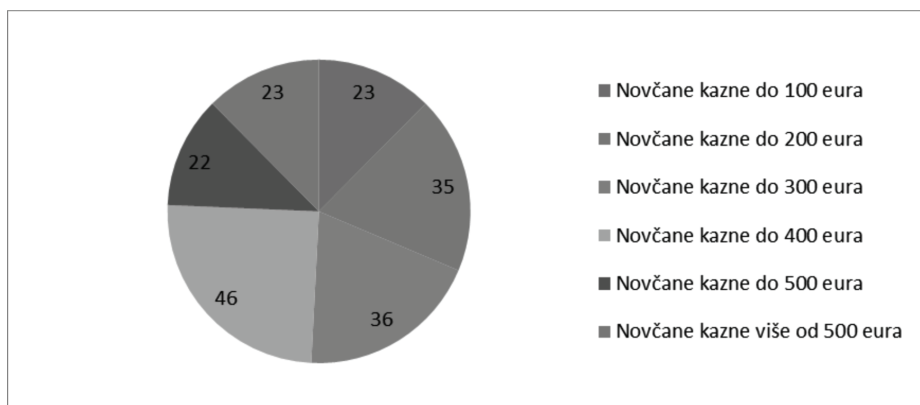
Grafikon br. 1. Statistički prikaz podnesenih Zahtjeva sudu za prekršaje u 2012. godini, broj procesuiranih lica, broj prvostepenih Rješenja koja nijesu zavedena u knjizi podnijetih zahtjeva, broj zadržanih lica, broj lica oslobođenih krivice, obustavljeni postupci, i drugi statistički pokazatelji sudskih odluka.

Grafikon br. 1. prikazuje da je u toku 2012. godine, podneseno 422 Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka Područnom organu za prekršaje u Podgorici. U ta 422 zahtjeva procesuirano je 526 lica. Nedostaje 99 odluka — Prvostepenih Rješenja nadležnog organa za prekršaje. U toku 2012. godine, lišeno je slobode zbog počinjenih prekršaja i zadržano u službenim prostorijama za zadržavanje u CB Podgorica 94 lica. U toku postupka oslobođeno je krivice 184 lica. Obustavljen je postupak za 13 lica. Apsolutna zastara nastupila je za 74 lica. Izrečeno Zaštitnih mjera 3 (dvije prema mlađim maloljetnicima- pojačan nadzor od strane roditelja u trajanju od šest mjeseci, i jedna prema licu starosne dobi od 18 do 30 godina, obavezno liječenje u zdravstvenoj ustanovi). Izrečeno 10 Ukora i to 3 prema mlađim maloljetnicima i 7 prema starijim maloljetnicima. Izrečeno 14 opomena, 46 uslovnih osuda i 6 zatvorskih kazni.

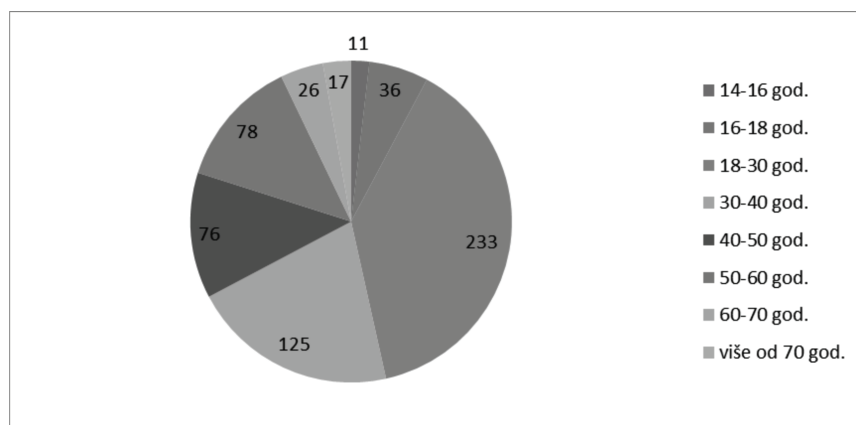
Grafikon br. 2. Broj počinjenih prekršaja po članovima, iz Zakona o javnom redu i miru u toku 2012.godine

Grafikon 2 statistički prikazuje broj izvršilaca prekršaja iz Zakona o javnom redu i miru prema članovima pomenutog zakona, i to: čl. 6, četrnaest izvršilaca; čl. 7, šezdeset šest izvršilaca; čl. 8, devedeset jedan izvršilac; čl. 10, dvjesto dvadeset četiri izvršioca; čl. 11, sedamdeset izvršilaca, čl. 13, pet izvršilaca; čl. 19, jedan izvršilac; čl. 22, četiri izvršioca; čl. 23, četiri izvršioca; čl. 26, dva izvršioca; čl. 30, jedan izvršilac; čl. 31, jedan izvršilac; čl. 33, tri izvršioca; sto tri izvršioca koja su počinila dva prekršaja i osam izvršilaca koji su počinili tri i četiri prekršaja.

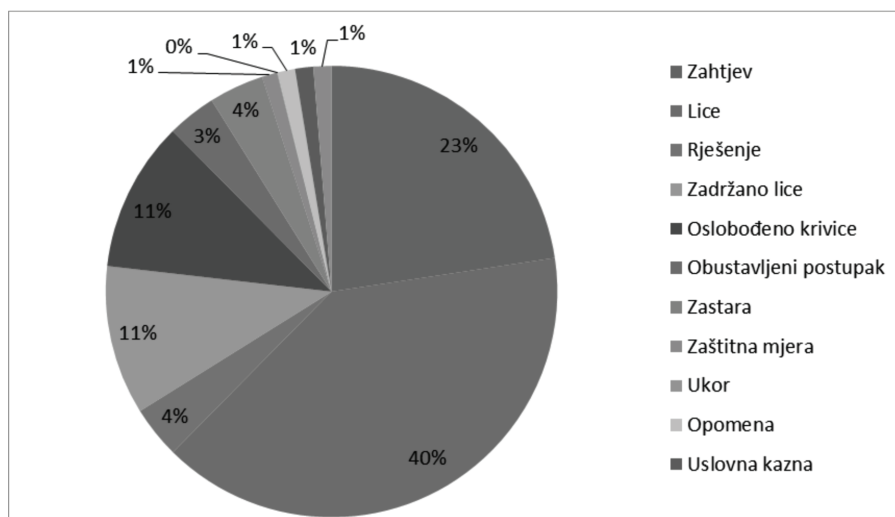
Grafikon br. 3. Novčane kazne u 2012. godini

Grafikon br. 3. prikazuje koliko je Organ za prekršaje u Podgorici kaznio lica novčanom kaznom i u kojem iznosu. Novčanom kaznom u iznosu do 100 eura kaznio je 23 lica; do 200 eura kažnjeno je trideset pet lica; do 300 eura kažnjeno je trideset šest lica; do 400 eura kažnjeno je četrdeset šest lica; do 500 eura kažnjeno je dvadeset dva lica; više od 500 eura kažnjeno je dvadeset tri lica.

Grafikon br. 4. Izvršioce prekršaja u 2012. godini, po godinama starosti

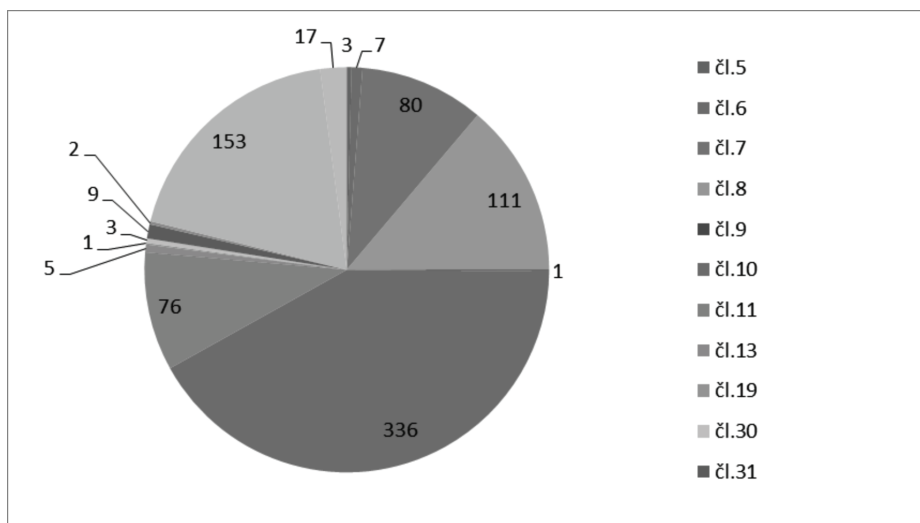
Grafikon br. 4. prikazuje izvršiocyte prekršaja prema starosnoj strukturi. Od 14 do 16 godina, jedanaest izvršilaca, od 16 do 18 godina, trideset šest izvršilaca; od 18 do 30 godina, dvjesta trideset tri izvršiocyte; od 30 do 40 godina, sto dvadeset pet izvršilaca; od 40 do 50 godina, sedamdeset šest izvršilaca; od 50 do 60 godina, sedamdeset osam izvršilaca; od 60 do 70 godina, dvadeset šest izvršilaca; i iznad 70 godina starosti, sedamnaest lica.

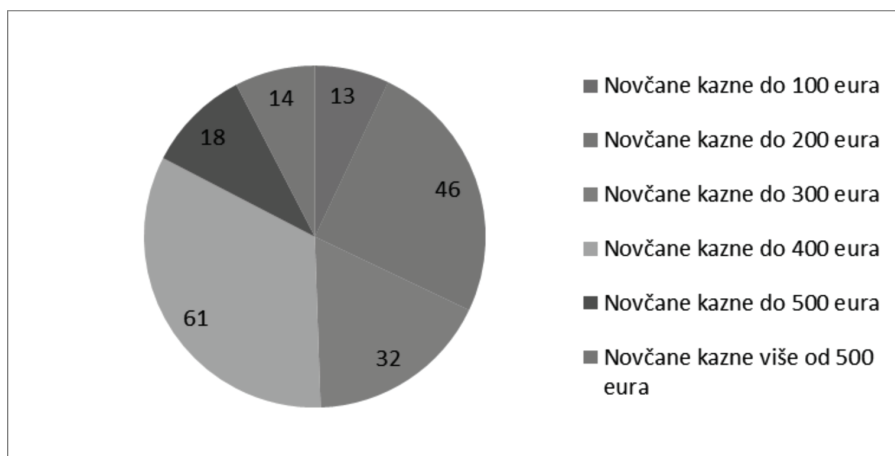
Grafikon br. 5. Statistički prikaz podnesenih Zahtjeva sudu za prekršaje u 2013. godini, broj procesuiranih lica, broj prvostepenih Rješenja koja nijesu zavedena u knjizi podnijetih zahtjeva, broj zadržanih lica, broj lica oslobođenih krivice, obustavljeni postupci drugi statistički pokazatelji sudskih odluka.

Grafikon br. 5. prikazuje da je u toku 2013. godine podneseno 472 Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka Područnom organu za prekršaje u Podgorici. Ukupno je procesuirano 830 lica. Nedostaje 78 odluka Prvostepenih rješenja nadležnog organa. U toku 2013. godine lišeno je slobode i zadržano u službenim prostorijama za zadržavanje CB Podgorica 223 lica. U toku sudskog postupka oslobođeno je krivice 225 lica. Obustavljen postupak za 73 lica. Nastupila apsolutna zastarjelost za 82 lica. Izrečeno zaštitnih mjera 27, i to: 9 prema mlađim maloljetnim licima, 14 prema starijim maloljetnicima, 1 prema licu starosne dobi od 50 do 60 godina (obavezno liječenje u zdravstvenoj ustanovi) i 3 prema licima starosne dobi od 60 do 70 godina (obavezno liječenje u zdravstvenoj ustanovi). Izrečen 1 ukor prema mlađem maloljetniku. Izrečeno 26 opomena. Uslovno osuđeno 76 lica. Kazna zatvora izrečena za 27 lica.

Grafikon br. 6. Prikazuje da je u toku 2013. godine iz Zakona o javnom redu i miru počinilo prekršaje iz: čl. 5, 3 lica; čl. 6, 7 lica; čl. 7, 80 lica, čl. 8, 111 lica; čl. 9, 1 lice; čl. 10, 336 lica; čl. 11, 76 lica; čl. 13, 5 lica; čl. 19, 2 lica; čl. 30, 5 lica; čl. 31, 9 lica; čl. 33, 2 lica. Dva prekršaja počinilo 153 lica, a tri i četiri prekršaja počinilo 17 lica.

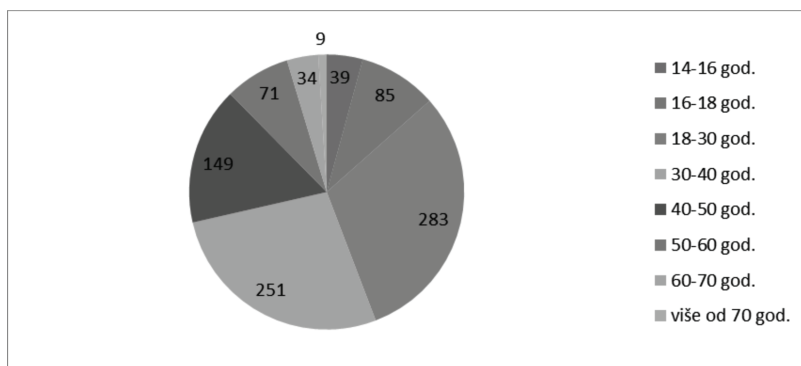

Grafikon br. 6. Broj počinjenih prekršaja po članovima, iz Zakona o javnom redu i miru u toku 2013. godine.

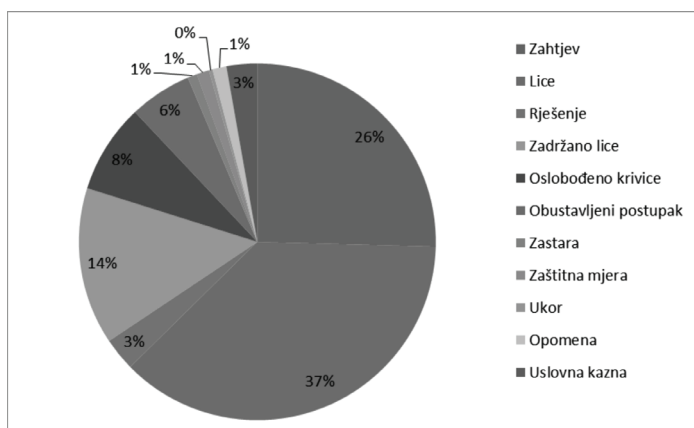
Grafikon br. 7 Novčane kazne u 2013. godini

Grafikon br.7. prikazuje da je u toku 2013. godine, počiniocima prekršaja iz oblasti Zakona o javnom redu i miru izrečene novčane kazne za počinjene prekršaje, i to: do 100 eura kažnjeno je 13 lica; do 200 eura kažnjeno je 18 lica ; do 300 eura kažnjeno je 46 lica ; do 400 eura kažnjeno je 61 lice; do 500 eura kažnjeno je 32 lica; više od 500 eura kažnjeno je 14 lica.

Grafikon br. 8. Izvršioци prekršaja u 2013. godini, po godinama starosti

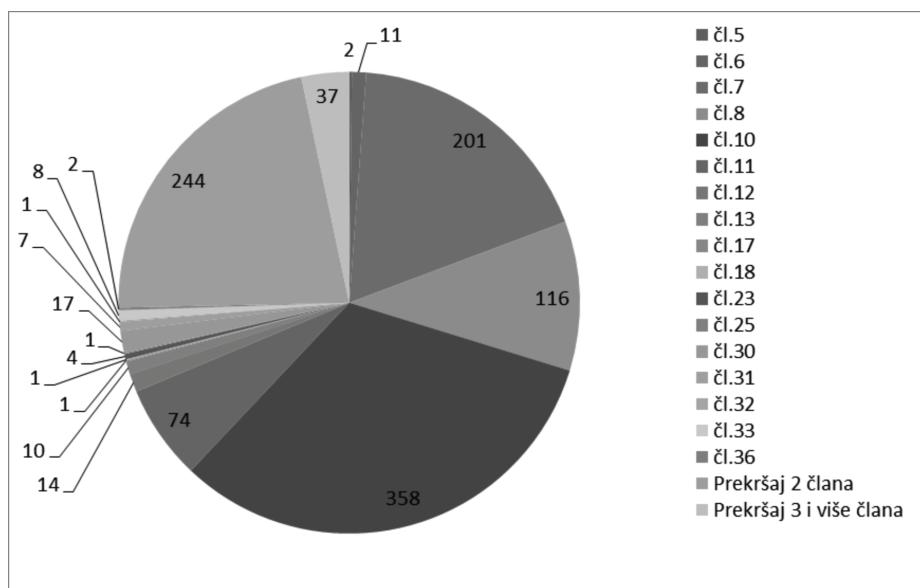
Grafikon br.8. prikazuje starosnu strukturu izvršioca prekršaju u toku 2013. godine u Podgorici. Od 14 do 16 godina, trideset devet lica; od 16 do 18 godina, osamdeset pet lica; od 18 do 30 godina, dvjesta osamdeset tri lica; od 30 do 40 godina, dvjesta pedeset jedno lice; od 40 do 50 godina, sto četrdeset devet lica; od 50 do 60 godina, sedamdeset jedno lice; od 60 do 70 godina, trideset četiri lica; i preko 70 godina starosti, devet lica.

Grafikon br. 9. Statistički prikaz podnešenih Zahtjeva sudu za prekršaje u 2014. godini, broj procesuirani lica, broj prvostepenih Rješenja koja nisu zavedena u knjizi podnijetih zahtjeva, broj zadržanih lica, broj lica oslobođenih krivice, obustavljeni postupci, i drugi statistički pokazatelji sudskih odluka

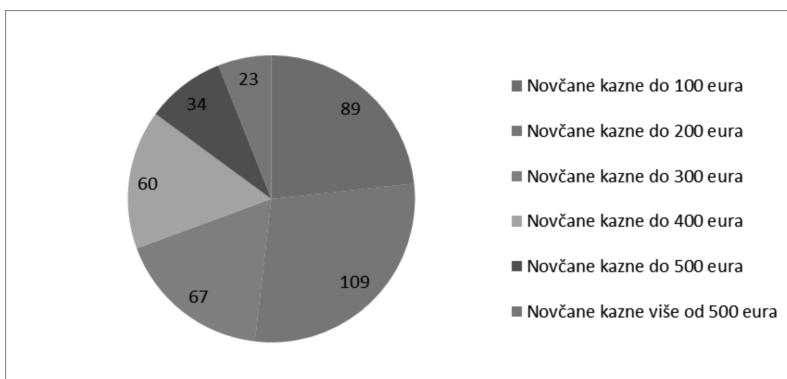
Grafikon br.9. prikazuje da je u toku 2014. godine podneseno 778 Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka Područnom organu za prekršaje u Podgorici. Zahtjevima obuhvaćeno i procesuirano 1138 lica. Od nadležnog organa za prekršaje nijesu dostav-

ljena 92 odluke Rješenja. U toku 2014. godine lišeno slobode i zadržano u prostorije za zadržavanje 436 lica. U toku sudskog postupka oslobođeno krivice 248 lica. Obustavljeno sudskih postupaka 173. Nastupila apsolutna zastarjelost za 26 lica. Izrečeno zaštitnih mjera 35 (15 prema mlađim maloljetnicima i 14 prema starijim maloljetnicima, vaspitna mjera pojačanog nadzora od strane roditelja u trajanju od 6 mjeseci), 1 zaštitna mjera oduzimanja predmeta izrečena licu starosne dobi od 18 do 30 godina. Četiri zaštitne mjere psihijatrijskog liječenja u zdravstvenoj ustanovi, i to 2 licima starosne dobi od 30 do 40 godina, 1 licu od 40 do 50 godina starosti i 1 licu starosti od 50 do 60 godina. Jednu zaštitnu mjeru liječenja od alkoholizma licu starosti od 40 do 50 godina. Područni organ za prekršaje izrekao je 10 Ukora maloljetnicima, i to: 8 mlađim maloljetnicima i 2 starijim maloljetnicima. Opomena je izrekao 39. Uslovnih kazni 85 i zatvorskih kazni 20.

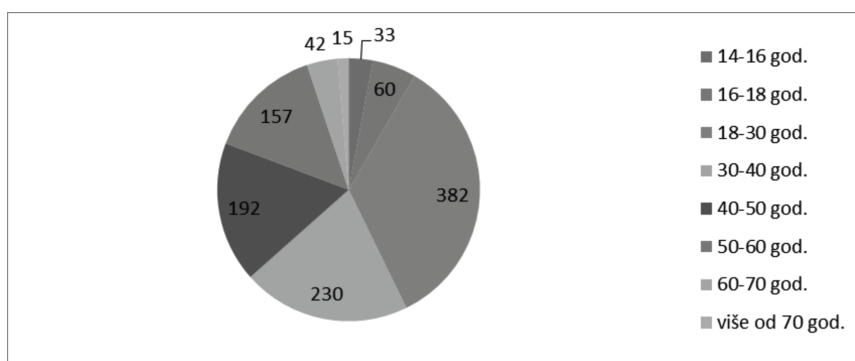
Grafikon br. 10. Broj počinjenih prekršaja po članovima, iz Zakona o javnom redu i miru u toku 2014. godine.

Grafikon br.10. prikazuje da je u toku 2014.godine, iz oblasti Zakona o javnom redu i miru, počinilo prekršaje iz čl. 5, 2 lica; čl.6, 11 lica; čl. 7, 201 lice; čl. 8, 116 lica; čl. 10, 358 lica; čl. 11, 74 lica; čl. 12, 14 lica; čl. 13, 8 lica; čl. 17, 1 lice; čl. 18, 1 lice; čl. 23, 4 lica; čl. 25, 1 lice; čl. 30, 17 lica; čl. 31, 8 lica; čl. 32, 1 lice; čl. 33, 8 lica; čl. 36, 2 lica. 244 lica koja su počinila dva prekršaja i 37 lica koja su počinila tri i više prekršaja.

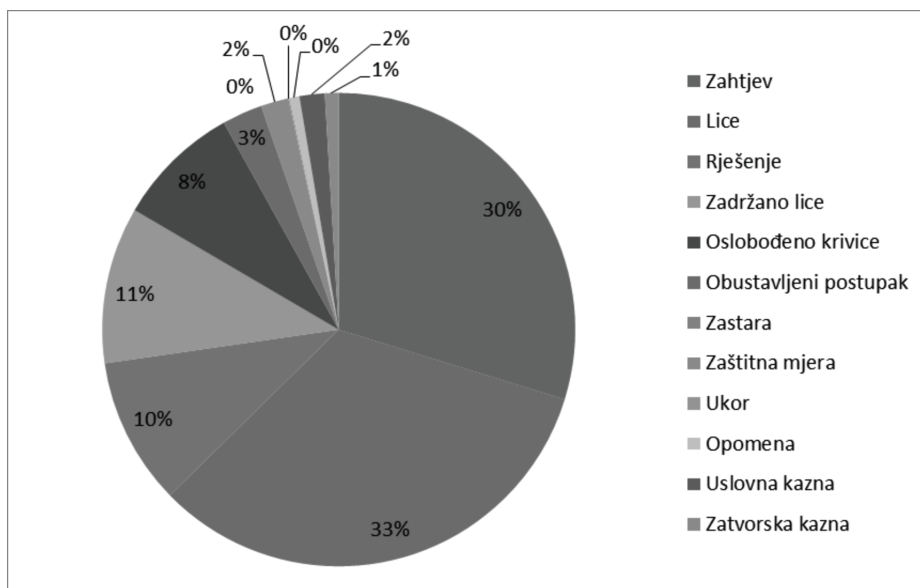
Grafikon br. 11. Novčane kazne u 2014. godini

Grafikon br. 11. prikazuje broj lica koji je novčano kažnjen za počinjeni prekršaj od nadležnog Područnog organa za prekršaje. Novčanom kaznom do 100 eura kažnjeno 89 lica; do 200 eura, kažnjeno 109 lica; do 300 eura kažnjeno 67 lica; do 400 eura kažnjeno 60 lica; do 500 eura kažnjeno 34 lica; više od 500 eura kažnjeno 23 lica.

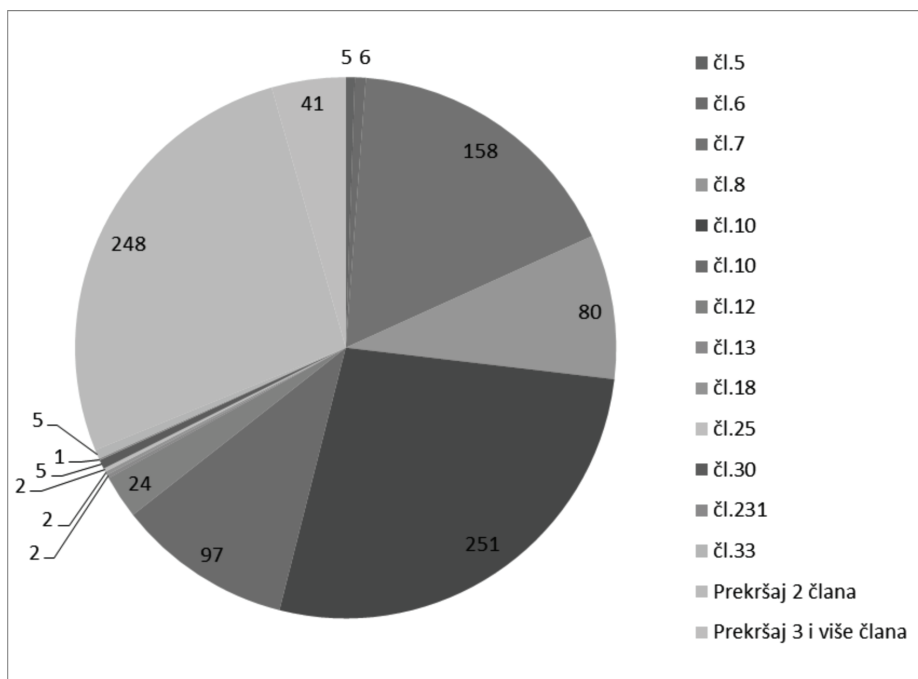
Grafikon br. 12. Izvršioци prekršaja u 2014. godini, po godinama starosti

Grafikon br. 12. prikazuje broj lica koja su izvršila prekršaj prema starosnoj strukturi. Od 14 do 16 godina 33 lica; od 16 do 18 godina 60 lica; od 18 do 30 godina 382 lica; od 30 do 40 godina 230 lica; od 40 do 50 godina 192 lica; od 50 do 60 godina 157 lica; od 60 do 70 godina 42 lica; više od 70 godina 15 lica.

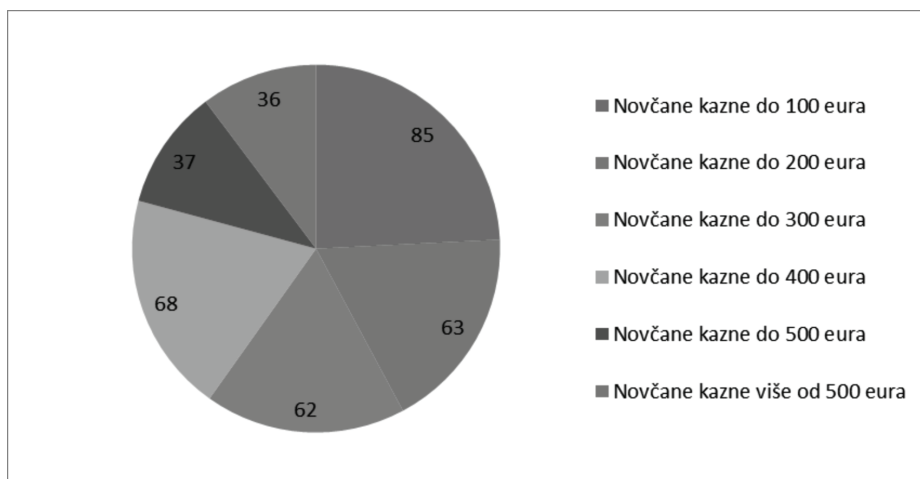
Grafikon br. 13. Statistički prikaz podnesenih Zahtjeva sudu za prekršaje u 2015. godini, broj procesuiranih lica, br. prvostepenih Rješenja koja nisu zavedena u knjizi podnijetih zahtjeva, br. Zadržanih lica, broj lica oslobođenih krivice, obustavljeni postupci, i drugi statistički pokazatelji sudskih odluka.

Grafikon br.13. prikazuje da je u toku 2015.godine podneseno 659 Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka Područnom organu za prekršaje u Podgorici, iz oblasti Zakona o javnom redu i miru. Zahtjevima je obuhvaćeno i procesuirano za počinjene prekršaje 728 lica. Za 223 Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka fali prvostepena sudska odluka, što ukazuje na činjenicu da sudski proces nije okončan i da su Zahtjevu u procesu rada suda za prekršaje. U 2015. godini, 237 lica je lišeno je slobode i zadržano u prostorije za zadržavanje. Sud je oslobodio krivice 188 lica; obustavio postupak za 61 lice. Zastare nema. Izrečene 42 zaštitne mjere, i to: 39 vaspitnih mjera prema maloljetnicima (27 za mlađe maloljetnike i 12 za starije maloljetnike), 3 obavezno psihijatrijsko liječenje prema licima starosne dobi od 18 do 30 godina; od 30 do 40 i od 40 do 50 godina. Izrečena 2 ukora, 1 prema mlađem maloljetniku i 1 prema starijem maloljetniku. Opomena 15. Uslovnih kazni 38 i zatvorskih kazni 21.

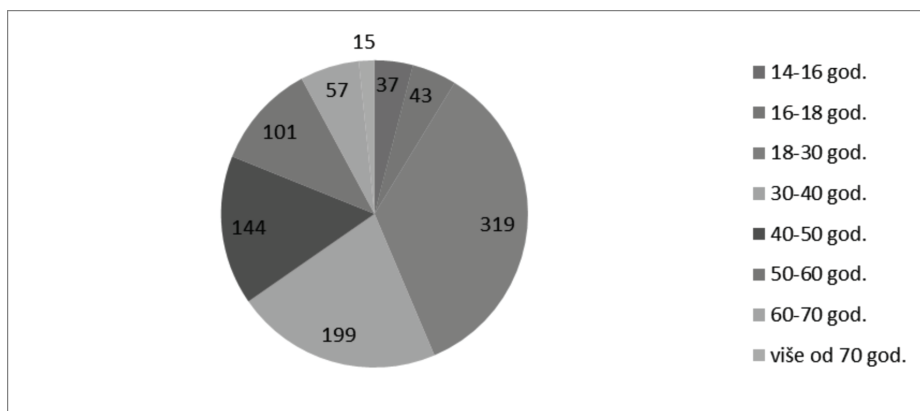
Grafikon br. 14. Broj počinjenih prekršaja po članovima, iz Zakona o javnom redu i miru u toku 2015. godine

Grafikon br. 14. prikazuje broj lica koja su izvršila prekršaje iz oblasti Zakona o javnom redu i miru u 2015. godini, po članovima ovog zakona. Iz čl. 5 pet lica; čl. 6 šest lica; čl. 7, 158 lica, čl. 8, 80 lica; čl. 10, 251 lice; čl. 11, 97 lica, čl. 12, 12 lica; čl. 13, 2 lica; čl. 18, 2 lica; čl. 25, 2 lica; čl. 30, 5 lica; čl. 31, 1 lice; čl. 33, 5 lica. Po dva prekršaja počinila 248 lica. Tri i četiri prekršaja počinila 41 lice.

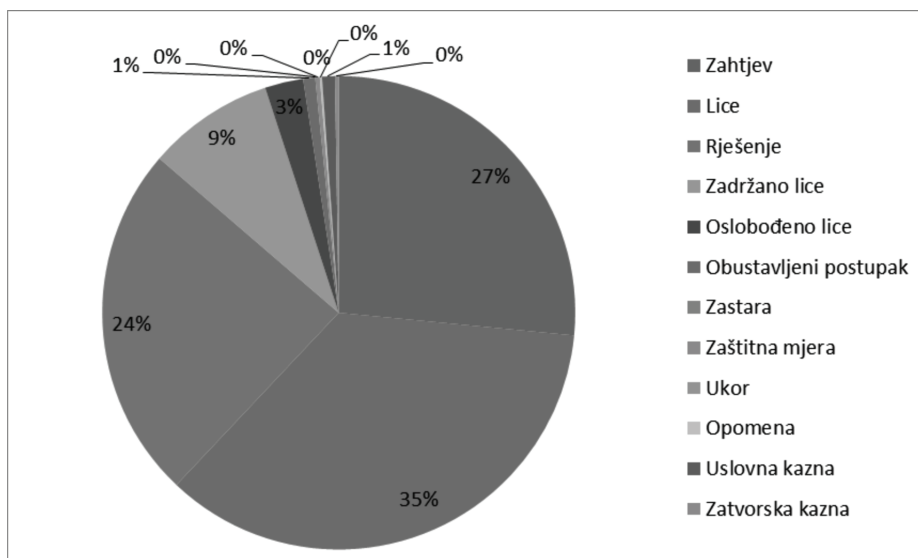
Grafikon br. 15. Novčane kazne u 2015. godini

Grafikon br. 15 predstavlja izrečene novčane kazne licima za počinjene prekršaje. Do 100 eura kažnjeno je 85 lica. Do 200 eura kažnjeno je 63 lica. Do 300 eura 62 lica. Do 400 eura 68 lica. Do 500 eura 37 lica. I više od 500 eura kažnjeno je 36 lica.

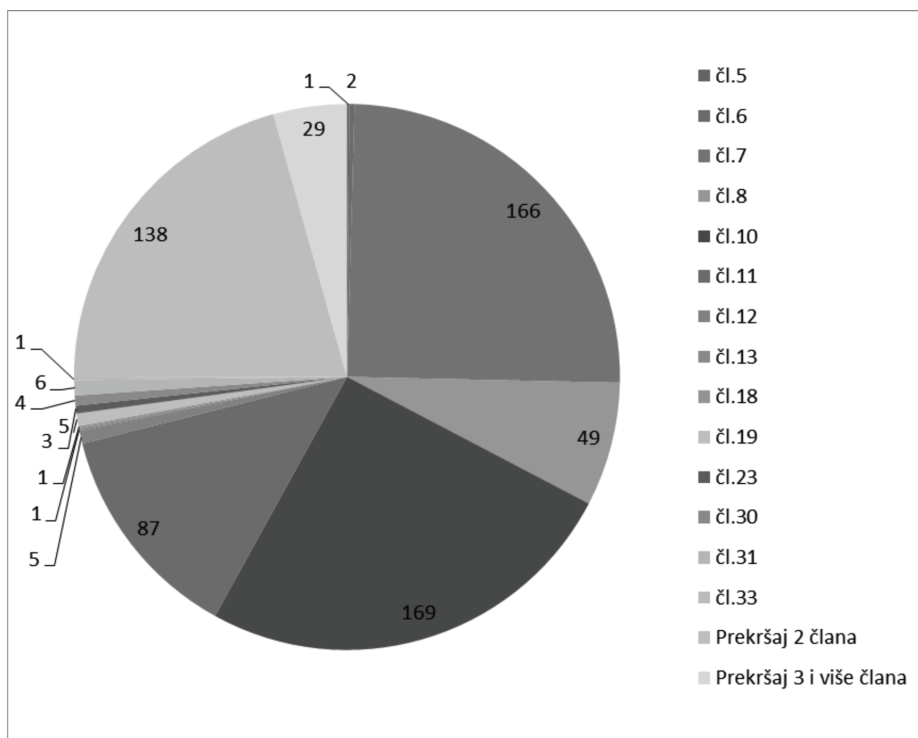
Grafikon br. 16. Izvršioци prekršaja u 2015. godini, po godinama starosti.

Grafikon br.16. prikazuje broj izvršilaca prekršaja prema starosnoj dobi u toku 2015. godine. Od 14 do 16 godina 37 izvršilaca. Od 16 do 18 godina 43. Od 18 do 30 godina, 319 lica. Od 30 do 40 godina 199 lica. Od 40 do 50 godina 144 lica. Od 50 do 60 godina 101 lice. Od 60 do 70 godina 57 lica. I stariji od 70 godina 15 lica

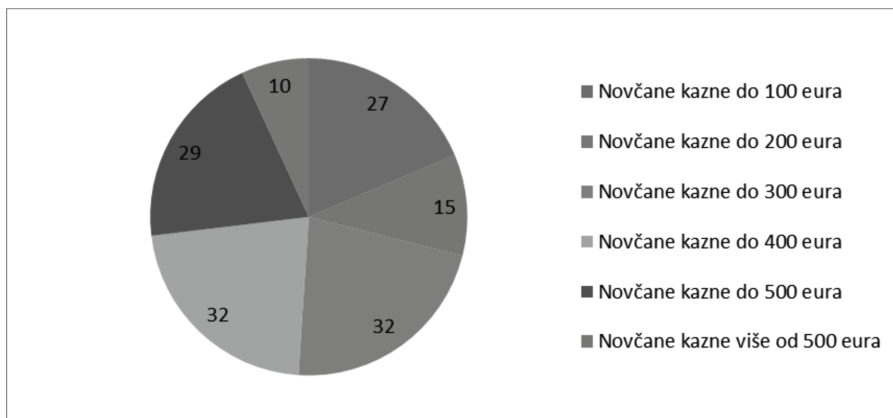
Grafikon br. 17. Statistički prikaz podnesenih Zahtjeva sudu za prekršaje u 2016. godini, broj procesuiranih lica, broj prvostepenih Rješenja koja nisu zavedena u knjizi podnijetih zahtjeva, broj zadržanih lica, broj lica oslobođenih krivice, obustavljeni postupci, i drugi statistički pokazatelji sudskih odluka

Grafikon br. 17. prikazuje da je u toku 2016. godine, podneseno petsto sedamnaest Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka Područnom organu (Sud za prekršaje) za prekršaje, kojom prilikom je procesuirano šesto devedeset dva lica. S obzirom, uzimajući u obzir da je proces dokazivanja prekršaja u toku i da tek u 2018. godini može biti sudski riješen veći dio predmeta, zbog raznih okolnosti koje prouzrokuju smetnju za okončanje sudskog postupka (nedostupnost okrivljenog, oštećenog, svjedoka..), do momenta završenja istraživanja, tj. do 25.03.2017.godine, evidentirano da je pristiglo četrdeset četiri Rješenja suda za prekršaje koji su počinjeni u toku 2016. godine. Ukupno zadržano sto šezdeset devet lica u 2016. godini. Oslobođeno krivice pedeset jedno lice. Obustavljen postupak za šesnaest lica. Izrečeno osam zaštitnih mjera (dvije vaspitne mjere pojačanog nadzora od strane roditelja, dvije liječenje od alkoholizma i četiri obavezno psihijatrijsko liječenje). Izrečene tri opomene, sedamnaest uslovnih osuda i pet zatvorskih kazni.

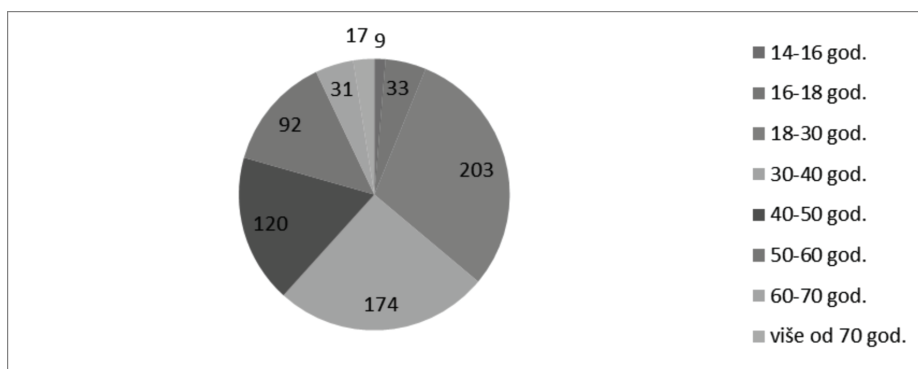
Grafikon br. 18. Broj počinjenih prekršaja po članovima, iz Zakona o javnom redu i miru u toku 2016. godine.

Grafikon br. 18. prikazuje broj lica koja su izvršila prekršaj iz Zakona o javnom neredu i miru u 2016. godini, prema članovima ovog zakona. Iz čl. 5, jedno lice; čl. 6, dva lica; čl. 7, sto šezdeset šest lica; čl. 8, četrdeset devet lica; čl. 10, sto šezdeset devet lica; čl. 11, osamdeset sedam lica; čl. 12, pet lica; čl. 13, jedno lice; čl. 18, jedno lice; čl. 19, pet lica; čl. 23, tri lica; čl. 30, četiri lica; čl. 31, šest lica; čl. 33, jedan izvršilac. Dva prekršaja počinilo sto trideset osam lica, a tri i četiri prekršaja počinilo dvadeset devet lica.

Grafikon br. 19. Novčane kazne u 2016. godini

Grafikon br. 19. predstavlja izrečene novčane kazne za počinjene prekršaje iz Zakona o javnom redu i miru u toku 2016. godine. Do 100 eura kažnjeno je dvadeset sedam lica; do 200 eura kažnjeno petnaest lica; do 300 eura kažnjeno je trideset dva lica; do 400 eura kažnjeno je trideset dva lica; do 500 eura kažnjeno dvadeset devet lica; i više od 500 eura kažnjeno je deset lica.

Grafikon br. 20. Izvršioci prekršaja u 2016. godini, po godinama starosti

Grafikon 20. prikazuje broj izvršilaca prekršaja u 2016. godini, iz Zakona o javnom redu i miru, prema starosnoj dobi. Od 14 do 16 godina devet izvršilaca; od 16 do 18 godina, trideset tri izvršioca; od 18 do 30 godina, dvjesti tri izvršioca; od 30 do 40 godina, sto sedamdeset četiri izvršioca; od 40 do 50 godina, sto dvadeset izvršilaca; od 50 do 60 godina, devedeset dva izvršioca; od 60 do 70 godina, trideset jedan izvršilac; i preko 70 godina starosti, sedamnaest izvršilaca.

Analiza prikazanih statističkih podataka i ukazivanje na ključne tačke

Vršeći analizu statistički obrađenih prekršaja, za svaku godinu posebno, a zatim sveukupno za petogodišnji period, odnosno za period od 2012. pa do kraja 2016. godine, najviše izvršilaca prekršaja ima iz čl. 10. Zakona o javnom redu i miru, ukupno 1338, a zatim iz čl. 7. , 671 prekršaj. Iz čl. 8. (prijetnja) 447 prekršaja, i iz čl. 11. (ometanje ili omalovažavanje službenih lica) ima 404 prekršaja. U ovom periodu imamo 885 lica koja su počinila po dva prekršaja (isti dan, mjesto i vrijeme), gdje najviše prekršaja ima iz čl.10, čl. 7, čl.8, i čl. 11 Zakona o javnom redu i miru, i 132 lica koja su počinila tri i četiri prekršaja.

Ukupno, za petogodišnji period oslobođeno je 796 lica, odnosno nije dokazano da su počinili prekršaj za koji su bili okrivljeni. Razlog za ovako veliki broj oslobođenih izvršilaca prekršaja je taj, što nije bilo svjedoka, ljebarske dokumentacije, video nadzora, a pisale su se prekršajne prijave i Zahtjevi za pokretanje prekršajnih postupaka, te je sud usljed nedostatka dokaza, primjenjujući načelo in dubio pro reo, oslobađao okrivljene za prekršaje. Također, jedan dio oslobađajućih odluka suda je bio iz razloga što okrivljeni nisu priznali da su počinili prekršaj, a oštećeni nisu bili zainteresovani za sudski postupak, nisu se odazivali na ročišta iako su uredno primali pozive. Sudije koji su dužili predmete, pred sam kraj mogućeg vođenja postupka, da predmeti ne bi išli u zastaru, oslobađali su okrivljene. Obustavljeno je postupaka za 436 lica, a apsolutna zastarjelost nastupila je za 182 lica. Zbog počinjenih prekršaja lišeno je slobode i zadržano u prostorijama za zadržavanje 1159 lica.

Od 14 godina do 16 godina procesuirano ukupno 124 lica; od 16 do 18. godina procesuirano 257 lica; od 18 godina do 30 godina procesuirano 1420 lica; od 30 godina do 40 godina procesuirano 879 lica; od 40 godina do 50 godina procesuirano 681 lice; od 50 godina do 60 godina, procesuirano je 499 lica; od 60 godina do 70 godina, procesuirano je 190 lica; i preko 70 godina starosti, procesuirano je 73 lica.

Umjesto zaključka

Policiji kao vodećem organu u sistemu bezbjednosti, jedan od najvažnijih zadataka, što je i Ustavom regulisano, a također i Zakonom o unutrašnjim poslovima, jeste očuvanje javnog reda i mira. To uniformisani službenici policije svakodnevno rade svojim preventivnim djelovanjem na pozorničkim i patrolnim reonima. Od njihovog prisustva na svojim reonima i snage autoriteta, zavisit će da li će se broj prekršaja iz oblasti Zakona o javnom redu i miru povećati ili smanjiti. Naročito je važno njihovo prisustvo na kritičnim tačkama, odnosno lokacijama gdje su učestali prekršaji. Počinioc prekršaja, koji na javnim mjestima uznemiravaju građane, drsko i bestidno se ponašaju, vrijeđaju, tuku se, ometaju ili omalovažavaju policijske službenike, ili čine druge prekršaje, lišiti ih slobode i obavezno ih zadržati u prostorije za zadržavanje Ministarstva Unutrašnjih Poslova. Zadržavanje koje je sada po Zakonu do 12 sati, promijeniti i zakonom regulisati do 24 sata. Ovo obavezno treba promijeniti, jer Sud za prekršaje, odnosno dežurni sudija radi od 08 časova do 22 časa. Često se dešava, da počinioci prekršaja koji su se tukli na ulici, parku, ugostiteljskom objektu, upravo zbog nemogućnosti zadržavanja duže

od 12 sati, budu privedeni sudiji pod dejstvom alkohola, gdje je otežano, a ponekad i nemoguće uzeti izjavu. Nakon saslušanja, sudija ih pušta da idu kući i oni opet prave problem prilikom odlaska kući, a kad stignu kući prave problem svojim porodicama.

Također, naglasili bi da je prilikom zaprimanja prijava od strane oštećenih veoma važna maksimalna profesionalnost i ljubaznost prema stranci. Naime, prije zaprimljene svake prijave stranku trebamo obavezno upozoriti na posljedicu lažnog prijavljivanja. Obavezno voditi računa da se od oštećene stranke uzmu svi potrebni podaci, naročito podaci gdje je nastanjena, ulica, broj. Uzeti podatke o zaposlenosti, naziv firme, i adresa firme. Ovo iz razloga, što često puta je adresa stanovanja bila nepotpuna ili netačna, ili je došlo do promjene adrese stanovanja, i u takvoj situaciji bi se poziv suda za ročište mogao uručiti u firmi gdje podnosioc prijave radi. U prijavi unijeti prekršaj onim redoslijedom kako se radnja odvijala, uz obavezan unos datuma kad se prekršaj desio, mjesto izvršenja i vrijeme izvršenja. Da li je neko prisustvovao prekršaju, vidio ili čuo (ako se radi o prijetnji ili drskom i uvrijedljivom ponašanju), odnosno da li može dati neku informaciju za prekršaj i da li se može pozvati kao svjedok u sudskom postupku? Da li se podnosilac prijave javljao ljekaru, ako jeste da li ima kakvu medicinsku dokumentaciju koju može priložiti uz prijavu? Ukoliko nije, a bio je fizički napadnut, odmah uputiti lice u zdravstvenu ustanovu na pregled, a nakon završenog pregleda da dostavi medicinsku dokumentaciju da bi ista išla sa spisima predmeta prema sudu. Ukoliko je podnešena prijava, a „oštećeni” nema nijednog dokaza da je lice protiv kojeg podnosi prijavu učinilo prekršaj osim svoju tvrdnju, a „okrivljeni” ne priznaje izvršenje prekršaja, policijski službenik koji je zadužio prijavu i prikupljao obavještenja, bi trebalo da upozori „okrivljenog”, a podnosioca prijave da blagovremeno obavijesti, da je lice upozoreno, i da se sudski postupak neće voditi iz razloga što nema ni jednog dokaza da je lice počinilo prekršaj, te da je ukoliko je nezadovoljan da može privatno pred nadležnim sudom pokrenuti postupak i u vezi sa tim mu treba omogućiti podatke „okrivljenog”. Sa ovakvim postupkom smanjio bih se broj podnešenih Zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka, a samim tim i broj oslobađajućih odluka suda. Jer, ne treba se procesuirati ono što se ne može u sudskom postupku dokazati.

LITERATURA:

- Delibašić, T.,(2008), *Praktična primjena zakona o prekršajima, Pravna shvatanja kaznenog prava sa komentarom*, Beograd: Službeni glasnik.
- Zakon o prekršajima, *Službeni list Crne Gore*, br.01/11, 06/11 i 39/11.
- Zakon o javnom redu i miru, *Službeni list Crne Gore*, br. 64/11.
- Zakon o unutrašnjim poslovima, *Službeni list Crne Gore*, br.44/12.
- Ukaz o proglašenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima, broj: 01-1300/2, Podgorica, 30.12.2014.
- www.mup.gov.me/upravapolicije/informisanje/javnosti/istorija.

Podaci o autoru

mr. Dragan Arsović

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, samostalni inspektor
arsovic.dragan63@gmail.com